

Löftena kunna ej svikas?

Heliga handlingar är förbundna med löften. Gud lovar välsignelse, nåd, förlåtelse och ett evigt liv. Dopbarnen (eller föräldrarna å deras vägnar) lovar att förbli i kyrkans tro och dela församlingens gemenskap och i konfirmationen och påsknattsliturgin kan dessa löften förnyas. Vigselparet lovar att vara varandra trogna tills döden skiljer dem åt. Varje gudstjänst är uppfylld av Guds nåd och löften och kyrkan och den enskilda människan är kallade att bejaka dem.

Gud håller sina löften, men hur är det med hans barn? Det tycks inte nämnvärt oroa varken den enskilda människan eller kyrkan om löftena bryts. Tvärtom kan ibland löftesbrotten försvaras med att i en öppen folkkyrka måste det vara högt till tak. Det är bekymmersamt, för tilltron till kyrkan blir svag när hon i ord och handling visar att det går bra att bortse från allt som sagts och gjorts. Löftena blir utan innehåll och värde och medlemmarnas förhållande till kyrkan blir som den otrogne drängens till pigan: »Var inte ledsen för att jag bröt mitt löfte. Du kan få ett nytt!»

Dopets nåd står öppen för alla, äktenskapets välsignelse för många, men de särskilda gåvor som en prästvigning medför ges bara till en liten skara. Det är få som får rätten och nåden att förvalta Guds mysterier. Därför medför denna gåva också stora krav, både på den kyrka som förmedlar den och på de kallade som undfår den. I medeltida kyrkolag liknas kyrkan/församlingen vid bruden och prästen vid brudgummen. Hon skall vara honom trogen och han henne och inför Gud förvalta »äktenskapet». Med rätta förväntas prästen att hålla de löften han ger vid sin vigning.

På fyra frågor ska prästkandidaterna svara ja:

1. Vill ni med Guds hjälp stå fasta i kyrkans tro, som vi nu har bekänt (Nicenum), och styrka församlingen i denna tro? 2. Vill ni i Guds, den treeniges, namn ta emot prästämbetet och förvalta det rätt och troget, i enlighet med Guds ord och vår kyrkas bekännelse? 3. Vill ni rent förkunna Kristi evangelium, förvalta de heliga sakramenten i enlighet med hans instiftelse och handha prästämbetet enligt vår kyrkas ordning? 4. Vill ni befrämja allt sådant som bygger upp Kristi kyrka, och vill ni även leva så, att ni blir ett föredöme för församlingen?

Nu är det inte så enkelt att det bara är prästkandidaten det hänger på. Om den kyrka och biskop som förestavar löftena är oklara över regelverket blir det också oklart om vad prästkandidaten säger ja till. Kan biskopen säga: »Numera har vi en annan förståelse av tron och kyrkans ordning. Vi har ändrat på oss och eftersom mina präster har lovat att handha prästämbetet enligt vår kyrkas ordning måste de också ändra sig!» Blir prästlöftena så osäkra, vem vågar då avlägga dem? Det är lika oanständigt som om en präst, ställd inför domkapitlet, anklagad för att ha brutit sina löften, försvarar sig med att säga: »Men jag menade inte på det viset. Jag tolkade dem på mitt sätt».

Tolkningen av prästlöftena kan inte åvila den enskilde biskopen eller prästkandidaten, inte ens det enskilda samfundet. Vad som är Guds Ord, Kyrkans bekännelse, förvaltandet av mysterierna och det kristna livet måste förstås utifrån det som Kyrkan trott och lärt överallt i alla tider. De löften som ges av Kyrkan, till Kyrkan och i Kyrkan, liksom Kyrkan själv, är katolska och inte kongregationalistiska. Om löftena tolkas i en kvasireformatorisk anda *semper reformanda est*, uppstår misstänksamhet mellan biskopar och präster om vad som gäller och det ekumeniska klimatet försämras då man inte längre kan lita på sin samarbetspartner.

Det är inte svårt att finna exempel. En biskop svävar på målet om Nicenum och menar att Gud är bortom alla religioner. En annan biskop förkunnar att tron på själavandring ryms inom kyrkan och en tredje biskop att ett invigt kyrkorum kan fråntas sina kristna symboler för att användas som ett muslimskt bönerum. Hennes domprost förkunnar att det där som Johannes sa, att Jesus är Vägen, Sanningen och Livet, var bara några vackra ord som aposteln övertolkade eftersom han tyckte så mycket om Jesus – som en man tycker om sin fru, ungefär.

Den Norska kyrkan vill införa en ny vigselordning, som öppnar för vigsel av samkönade par. Men, i motsats till den Svenska kyrkan, skall den gamla ordningen finnas kvar, och den enskilde prästen ha rätt att använda den. Kyrkan får därmed två erkända men olika äktenskapssyner. Förvirringen och oron bland Norska kyrkans präster är stor och någon präst har av sagt sig sitt ämbete med förklaringen att det är omöjligt att hålla fast vid kyrkan under dessa omständigheter.

När vigsel för par av samma kön infördes i Svenska kyrkan utlovades att ingen präst skulle tvingas att tjänstgöra vid en sådan och att det inte skulle vidtas några disciplinåtgärder mot dem som vägrade. Men det dröjde inte länge förrän starka röster höjdes för att straffa ut dem som inte ville rätta in sig i ledet. Ärkebiskopen förklarade att det är helt rimligt att man vid tillsättningar tar hänsyn till den sökande prästens villighet att tjänstgöra vid sådana vigslar. Det återstår att se om utvecklingen går åt samma håll i Norge.

Ytterligare ett exempel på att förvirringen är stor inför de löften som avges vid prästvigningen: Domkapitlet i Göteborg beslöt att avkraga några präster för att de tjänstgjort vid Missionsprovinsens gudstjänster. De hade inte avvikit från Svenska kyrkans lära och inte använt en annan gudstjänstordning än den som finns i kyrkohandboken. Man får förmoda att det inte alls ansetts som klandervärt om de tjänstgjort i Pingstkyrkan eller Equmeniakyrkan. Brottet var just detta – att de tjänstgjort vid gudstjänster anordnade av Missionsprovinsen. Nu fick domkapitlet bakläxa då överklagandenämnden undanröjde domkapitlets beslut.

Det är inte lätt att veta vad Svenska kyrkan står för. Och vad ska en prästkandidat tro när han på sin vigningsdag står inför biskopen? Vilken lära är det som gäller? Vilken ordning är det som gäller? Vad händer om samfundet ändrar sin tro och bekännelse?

Löftena kunna ej svika, nej, de stå evigt kvar (Sv. Ps. 254:1). Det betygade Lewi Pethrus om Guds löften. Men hur är det med våra löften och vår kyrkas löften?